

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради
Деснянського ліцею
(протокол № 1 від 31.08.2022)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Деснянського ліцею

Костянтин РИМАРСЬВ

(підпис)

Освітня програма

ДЕСНЯНСЬКОГО ЛІЦЕЮ

Деснянської селищної ради

на 2022 – 2023 н.р.

ЗМІСТ

Вступ (загальні положення)

Розділ І. Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти

Розділ 2. Освітня програма закладу та її обґрунтування

2.1. Освітня програма початкової освіти

2.2. Освітня програма базової середньої освіти

2.2.1. Освітня програма базової школи науково – педагогічного проєкту «Інтелект України». Адаптаційний цикл (5–6-ті класи)

2.2.2. Освітня програма адаптаційного циклу базової середньої освіти (5 – 6 клас).

2.2.3. Освітня програма базової школи (6 – 9 класи)

2.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта)

Розділ 3. Організація роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

ВСТУП

Освітня програма *Деснянського ліцею Деснянської селищної ради* (далі – Освітня програма) розроблена:

- для І ступеня (1-4 класи, початкова освіта) – відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87;
- для II ступеня (5 клас, адаптаційний цикл базової середньої освіти) – на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898;
- для II ступеня (6-9 класи, базова середня освіта) – на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»;
- для III ступеня (10-11 класи, профільна середня освіта) – на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України

від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання для здобуття початкової освіти, базової середньої освіти та профільної середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм.

Освітня програма включає:

- навчальні плани для кожного рівня (циклу) здобуття повної загальної середньої освіти;
- перелік навчальних (модельних навчальних) програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Режим роботи закладу на 2022/2023 навчальний рік – п'ятиденний, заняття проводяться в одну зміну, для офлайн навчання тривалість уроків в 1 класах – 35 хвилин, 2-4 класах – 40 хвилин; 5-11 класах – 45 хвилин. Тривалість перерв між уроками для учнів 1-их класів – 20-30 хвилин, для 2-4-их класів – 20-25 хвилин, для 5-11-их класів – 10-15 хвилин; після другого уроку 20-хвилинна перерва:

1 урок	8.30 – 9.15	-	10 хв.
2 урок	9.25 – 10.10	-	20 хв.
3 урок	10.30 – 11.15	-	15 хв.
4 урок	11.30 – 12.15	-	15 хв.
5 урок	12.30 – 13.15	-	10 хв.
6 урок	13.25 – 14.10	-	10 хв.
7 урок	14.20 – 15.05	-	10хв.
8 урок	15.15 – 16.00		

Для онлайн навчання тривалість відеоуроків не більше 30 хвилин, всі перерви по 15 хвилин.

1 урок	9.00 – 9.30	-	15 хв.
2 урок	9.45 – 10.15	-	15 хв.
3 урок	10.30 – 11.00	-	15 хв.
4 урок	11.15 – 11.45	-	15 хв.
5 урок	12.00 – 12.30	-	15 хв.
6 урок	12.45 – 13.15	-	15 хв.
7 урок	13.30 – 14.00	-	15хв.
8 урок	14.15 – 14.45		

Відповідно до частини першої ст.16 Закону України «Про загальну середню освіту», навчальні заняття організовуються за семестровою системою.

Структура 2022/2023 навчального року: розпочинаються заняття 1 вересня – святом Днем знань і закінчується 2 червня 2023 року.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою: I семестр – з 1 вересня по 23 грудня, II семестр – з 10 січня по 2 червня 2023 року. Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули: осінні – з 23 жовтня по 30 жовтня, зимові – з 24 грудня до 09 січня, весняні – з 25 березня до 2 квітня .

Закінчується навчальний рік проведенням річного оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30 грудня 2014 року № 1547, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2015 року за № 157/26602, учні 4, 9 класів складають державну підсумкову атестацію, 11-их класів ДПА у формі ЗНО. Перелік предметів для державної підсумкової атестації, форму та терміни її проведення визначає Міністерство освіти і науки України. Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів у першому класі має формувальний характер, здійснюється вербально, на суб'єкт-суб'єктивних засадах.

При зміні очної форми навчання на дистанційну форму запроваджується критерії оцінювання , розроблені педагогічним колективом Деснянського ліцею, та схвалені рішенням педагогічної ради.

Поділ класів на групи здійснюється згідно з наказом МОН України від 20.02.02 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах».

Навчальні екскурсії та навчальні практика учнів організовується відповідно до інструктивно-методичного листа Міністерства освіти і науки України від 06.02.2008 № 1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів».

Розділ I. Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети, а тим самим і призначення ліцею, забезпечується через формування, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань,

умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Освітня програма *Деснянського ліцею Деснянської селищної ради* розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Розділ 2. Освітня програма закладу та її обґрунтування

2.1. Освітня програма початкової школи Деснянського ліцею сформована на основі Типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти I-III ступенів, постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87, наказів МОН України №1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1 -2 класів закладів загальної середньої освіти» та №1273 «Про затвердження освітньої програми «Світ чекає крилатих», лист ДСЯО від 22.09.2020 №01/01-23/1115, «Про затвердження освітньої програми «Інтелект України» лист ДСЯО від 06.08.2020.№01/01-23/929.

Кількість учнів початкової школи – 272 учні, 12 класів.

Структура, логіка та зміст освітніх програм відповідає Типовим навчальним планам, затвердженим наказами Міністерства освіти і науки України:

- для 1-Б, 2-Б, 2-В, 3-Б, 3-В, 4-В, 4-Г класів - Державний стандарт початкової освіти затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, відповідно наказу МОН України №1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1 -2 класів закладів загальної середньої освіти» та №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти» від 8 жовтня 2019 року, за Типовою освітньою програмою початкової освіти під керівництвом Савченко О. Я.;

- для 3-Б класу – за Типовими навчальними планами, розробленими авторами проекту «Світ чекає крилатих», (науковий керівник А.Цимбалару) лист ДСЯО від 22.09.2020 №01/01-23/1115;

- для 1-А, 2-А, 3-А, 4-А класів - за Типовими навчальними планами, розробленими авторами проекту «Інтелект України» (науковий керівник І.Гавриш) лист ДСЯО від 06.08.2020.№01/01-23/929.

Освітня програма НУШ (1-Б, 2-Б, 2-В, 3-Б, 3-В, 4-В, 4-Г класи)

У 2022-2023 навчальному році освітній процес у 1-4-х класах ліцею здійснюватиметься в умовах Концепції Нової української школи.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя у демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;

- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки,

ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння:

- читання з розумінням;
- уміння висловлювати власну думку усно і письмово;
- критичне та системне мислення;
- творчість;
- ініціативність;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- вміння конструктивно керувати емоціями;
- оцінювати ризики;
- здатність приймати рішення;
- розв'язувати проблеми;
- співпрацювати з іншими особами.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін у 1-4-х класах

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів школи складає 805 годин/навчальний рік, для учнів 2-х класів - 875 годин/навчальний рік, для учнів 3-х класів - 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для учнів 1-4-х класів (додаток 1).

Навчальний план у 1-4 класах передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти та варіативну складову.

Освітня галузь «Мовно-літературна», зокрема «Українська мова і література», з урахуванням вікових особливостей учнів у 1 класі реалізується через інтегрований курс «Навчання грамоти», у 2-х класах - реалізується через навчальні предмети «Українська мова» та «Читання», 3-4-х класах-через навчальні предмети «Українська мова» та «Літературне читання».

Освітня галузь «Іншомовна освіта» вивчається як окремий предмет, який забезпечує виконання завдань мовно-літературної освітньої галузі, що стосується іншомовної освіти і не передбачає інтегрування в інші освітні галузі: «Англійська мова» 2 та 3 години/тиждень. Учителям початкових класів і іноземних мов рекомендовано узгоджувати соціокультурну тематику уроків, передбачати використання на уроках іноземної мови мовних знань, отриманих на уроках «Навчання грамоти», «Українська мова» та «Читання».

Освітню галузь «Математична» у 1-4-х класах передбачено вивченням окремого предмета «Математика». Для відпрацювання навчальних умінь учнів як складової математичної компетенції відводиться 4-5 окремих уроків на тиждень.

Зміст освітніх галузей «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» представлено в інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Час на його вивчення у 1-3х класах компонується таким чином: 2 години/тиждень – на природничу, 0,5 годин – на соціальну і 0,5 годин –на громадянську та історичну галузь. У класному журналі освітні галузі «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» будуть записуватися на одній сторінці предмету «Я досліджую світ».

Зазначені освітні галузі будуть реалізовуватись в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузєва; в межах

однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Освітня галузь «Технологічна» буде реалізовуватись у 1-4х класах через навчальний предмет «Дизайн і технології» – 1 година/тиждень. Розподіл навчальних годин за темами, добір об'єктів праці вчитель визначає самостійно, враховуючи умови навчання та педагогічну доцільність. Учитель має створити умови для персонального доступу учня/учениці до матеріалів, інструментів та пристосувань; об'єктів (іграшок, книжок тощо). Переглядати та обговорювати фільми (мультфільми), у яких висвітлюються найпростіші дії щодо самостійності в побуті.

Технологічна освітня галузь базується на практичній діяльності учнів. На кожному занятті передбачено виконання практичної роботи. Об'єкти праці для виготовлення учитель добирає, спираючись на побажання учнів.

Освітня галузь «Інформатична» буде реалізовуватися у 2-4-х класах через навчальний предмет «Інформатика» - 1 година/тиждень. Програмне забезпечення, яке використовується: графічний редактор (офлайн та онлайн версії), зокрема графічний редактор середовища Scratch.

Освітня галузь «Мистецтво» буде реалізовуватись у 1-4х класах інтегрованим курсом «Мистецтво – 2 години/тиждень. Необхідною умовою реалізації завдань освітньої галузі «Мистецька» є дотримання інтегративного підходу через узгодження програмового змісту предметів мистецької освітньої галузі «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво». У класному журналі предмет «Мистецтво» фіксується як інтегрований курс на одній сторінці журналу. Учителям, складаючи календарне планування, реалізувати завдання галузі через інтеграцію предметів «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Фізкультурна» у 1-4х класах реалізується окремим предметом «Фізична культура» та «Хореографія» поза межами інтегрованого курсу. На неї відведено 2 години/тиждень та 1 година/тиждень . Збереження здоров'я належить до головних завдань школи, тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки повинно інтегруватися у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

Навчальні екскурсії вчителі будуть проводити протягом навчального року.

У 1- 4 класах їх має бути 12, екскурсії тривалістю не більше 3 академічних годин на день. Екскурсії з учнями повинні мати різну дидактичну мету та об'єкти. Вони повинні бути випереджувальними і проводитися напередодні вивчення нової теми; тематичними – для поліпшення розуміння учнями певної теми або розділу; комплексними, що охоплюють широке коло питань основ наук і проводяться наприкінці вивчення розділу або навчального року з метою узагальнення знань.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна, зокрема:

Українська мова і література

Іншомовна освіта

Математична

Природнича

Громадянська та історична

Соціальна і здоров'язбережувальна

Технологічна

Інформатична

Мистецька

Фізкультурна

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організовує у межах уроку та в позаурочний час. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, вчителі можуть досягти, використовуючи інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи тощо.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного

рівня педагогічних працівників.

Освітня програма школи передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на початок навчального року виповнилось сім років, повинні розпочати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольооцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру.

Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-3му класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітня програма початкової школи «Світ чекає крилатих» (4-Бклас)

Програму розроблено на певних принципах і підходах. Зокрема, на принципах гуманізації (який є системоутворювальним), прогностичності, розвитку, цілісності; на таких підходах, як особистісний, діяльнісний, компетентнісний, інтегрований, системний.

Тож, Програма закладає основи для побудови освітнього процесу як системи на засадах гуманної педагогіки, із особистісною орієнтацією навчання, а відповідно й інтегрованим підходом до структурування його змісту, діяльнісним – до організації та компетентнісним – до визначення освітніх результатів.

Водночас, ґрунтуючись на засадах діяльнісного та особистісного підходів, структурування змісту здійснено за провідними стилями навчальної діяльності учнів: логіко-математичним, вербально-лінгвістичним, моторно-рухливим, натуралістичним, музично-ритмічним. Зважаючи на зазначене та з огляду на окреслені цілі та завдання у

Програмі визначено шість предметів вивчення. Зокрема, освітні галузі «Природнича», «Громадянська та історична», «Соціальна і зров'язбережувальна» реалізуються через інтегрований предмет «Всесвіт». Цей предмет забезпечує організацію навчальної діяльності учнів за таким провідним стилем, як натуралістичний.

Освітня галузь «Мовно-літературна» та вербально-лінгвістичний стиль діяльності з урахуванням вікових особливостей учнів реалізуються через предмети українська мова (мова навчання), англійська мова (мова вивчення).

Освітня галузь «Математична» реалізується через інтегрований предмет математика, що має математичний і логічний складники. Відповідно цей предмет забезпечує організацію навчальної діяльності учнів за логіко-математичним стилем.

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується предметом фізична культура.

Освітні галузі «Мистецька», «Технологічна» реалізуються через інтегрований предмет арт-технології, який забезпечує організацію навчальної діяльності учнів переважно за музично-ритмічним, вербально-лінгвістичним та моторно-рухливим стилями. Програму цього предмета структуровано за концентрами «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Handmade-мистецтво».

Програму побудовано з урахуванням зміни позиції сучасного вчителя з носія й транслятора знань на тьютора та фасилітатора. Вчитель, володіючи різноманітним педагогічним репертуаром, обирає найбільш доцільні для конкретного учня форми, методи та прийоми навчання. Їх вибір для реалізації Програми має здійснюватись з позиції створення освітнього простору учнів. Це

передбачає формування цілісності знань на засадах міжпредметної інтеграції й урахування вікових та індивідуальних особливостей дитини, що впливають на перебіг і результативність її навчальної діяльності й забезпечення просування за індивідуальною освітньою траєкторією в різних площинах.

Освітня програма початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (1-А, 2-А, 3-А, 4-А класи)

Освітня програма початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України» розроблена з метою виконання Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87.

Відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 33) Програма визначає:

- вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за цією Програмою;
- перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність, що презентовано в органічній єдності та взаємозв'язку концептуальних засад, цілей, змісту, методів, форм і засобів освітнього процесу в початковій школі Проекту, а також освітніх програм для 1–4-х класів з мовно-літературної (українська мова і література, іншомовна освіта), математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної та здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної освітніх галузей;
- загальний обсяг навчального навантаження учнів 1–4-х класів Проекту й очікувані результати навчальної діяльності учнів 1–4-х класів.

Перелік та зміст освітніх компонентів системи початкової освіти в Проекті

Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проекті як перший рівень повної загальної середньої освіти, що відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує, зокрема, наступність із дошкільним періодом і здатність дитини виконувати під керівництвом учителя прості завдання в типових ситуаціях у чітко визначеній структурованій сфері навчання, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні (Закон України «Про освіту», стаття 10).

Цілями початкової освіти в Проекті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію початкової освіти в Проекті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних

ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану якість особистості, що являє собою динамічну комбінацію знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

Компетентнісна початкова освіта в Проєкті: втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та розпочинає процес формування в учнів молодшого шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаються: знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власної думки усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми (Закон України «Про освіту», стаття 1)); ставлення та цінності. У Проєкті реалізується системна модель формування в учнів ключових компетентностей, яка дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладу освіти завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі органічного поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їх компонентів; нелінійність— у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного/декількох варіантів його організації, у тому числі й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації — у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти. Відповідно до Державного стандарту початкової освіти формування в учнів початкової школи 11 ключових компетентностей, що зазначені в Законі України «Про освіту» (стаття 12), здійснюється за такими освітніми галузями:

1. Мовно-літературна освітня галузь.
2. Математична освітня галузь.
3. Природнича освітня галузь.
4. Технологічна освітня галузь.
5. Інформатична освітня галузь.
6. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.
7. Громадянська та історична освітня галузь.
8. Мистецька освітня галузь.
9. Фізкультурна освітня галузь.

Для кожної з наведених освітніх галузей відповідно до принципу наступності та перспективності окремих рівнів освіти визначено мету, завдання й загальні результати I циклу початкової освіти, що відображені в освітніх програмах відповідних освітніх галузей.

Очікувані результати навчання випускників проєктних класів у повному обсязі реалізують вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів молодшого шкільного віку після першого циклу початкової освіти, що визначені Державним стандартом початкової освіти. Встановлення ступеня досягнення учнями 1–4-х проєктних класів освітніх програм відповідних освітніх галузей, здійснюється відповідно до Державного стандарту початкової освіти за допомогою формувального оцінювання, що має на меті:

- супроводжувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати хід реалізації освітньої програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб учнів;
- підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів;
- запобігати побоюванням помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях;
- виховувати ціннісні якості особистості.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Згідно з принципом єдності змістового та процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти й відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа», Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти в освітньому процесі 1–4-х проєктних класів реалізуються: інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, технологія раціонального читання, технологія повного засвоєння навчальних одиниць, технологія збагачення освітнього процесу.

Проєктні класи працюють за авторськими навчально-методичними комплектами (навчальна програма, методичні рекомендації для вчителя, посібники, зошити з друкованою основою, мультимедійні засоби навчання тощо), що реалізують навчально-виховні завдання Проєкту відповідно до вікових можливостей дітей молодшого шкільного віку, мають відповідний гриф Міністерства освіти і науки України та видаються позабюджетним коштом.

Вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за Проєктом «Інтелект України»

Зарахування учнів до проєктного класу відбувається відповідно до чинного законодавства на підставі заяв батьків або осіб, які їх замінюють. Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проєкті розпочинається переважно із шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, можуть навчатися в проєктних класах цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року на бажання батьків або осіб, які їх замінюють. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти в Проєкті з іншого віку (Закон України «Про освіту», стаття 12).

Додаток 1

Навчальний план

1-2 класів Деснянського ліцею

На 2022-2023 навчальний рік

№	Освітні галузі	Навчальні предмети	1-Б	2 - Б	2 - В
---	----------------	--------------------	-----	-------	-------

1	Мовно-літературна	Навчання грамоти (інтегрований курс)	3,5	3,5	3,5
		Українська мова	3,5	3,5	3,5
		Читання			
2	Іншомовна	Англійська мова	2	3	3
3	Математична	Математика	4	4	4
4	Природнична, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3	3	3
5	Технологічна	Дизайн і технології (інтегрований курс)	1	1	1
6	Інформатична	Інформатика	---	1+1	1+1
7	Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс)	2	2	2
8	Фізкультура	Фізична культура	2	2	2
		Хореографія	1	1	1
	Усього		19+3	21+3	21+3
	Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1
	Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	22
	Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	25

Навчальний план

3-4 класів Деснянського ліцею

На 2022-2023 навчальний рік

№	Освітні галузі	Навчальні предмети	3 - Б	3 - В	4-В	4-Г
---	----------------	--------------------	-------	-------	-----	-----

1	Мовно-літературна	Українська мова	4,5+4,5	4,5+4,5	4,5	4,5+4,5
		Літературне читання	3,5+3,5	3,5+3,5	3,5	3,5+3,5
2	Іншомовна	Англійська мова	3+3	3+3	3	3+3
3	Математична	Математика	5	5	5	5
4	Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3	3	3	3
5	Технологічна	Дизайн і технології (інтегрований курс)	1	1	1	1
6	Інформатична	Інформатика	1+1	1+1	1+1	1+1
7	Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс)	2	2	2	2
8	Фізкультура	Фізична культура	2	2	2	2
		Хореографія	1	1	1	1
	Усього		22+3	22+3	22+3	22+3
	Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		---	---	---	---
	Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23	23	23
	Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26	26	26	26

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
4-Б класу Деснянського ліцею
який працює за програмою « Світ чекає крилатих »
на 2022 – 2023 н. р.

№	Освітні галузі	Навчальні предмети	4-Б
	Мовно-літературна	Українська мова	7

		(мова навчання)	
		Англійська мова (мова вивчення)	3
	Математична	Математика	5
	Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Всесвіт	3
	Соціальна і здоров'язбережувальна Фізкультурна	Фізична культура	2
		Хореографія	1
	Мистецька Інформатична Технологічна	Арт-технології та інформатика (ІКТ)	3
			1+1
Разом			19+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріативної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня			23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)			26

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкових класів Деснянського ліцею,
які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»
на 2022 – 2023 н. р.

№	Освітні галузі	Навчальні предмети	1 А	2 А	3 А	4-А
1	Мовно-літературна	Українська мова	6	6	6	6
2	Іншомовна освіта	Іноземна мова (англійська)	3	3	3	3
3	Математична	Математика	3	4	4	4
4	Мовно-літературна	Я пізнаю світ	8	9	9	9
	Математична					
	Природнича					
	Соціальна і здоров'язбережувальна					
	Громадянська та історична					
	Технологічна					
	Фізкультурна					
Мистецька						
5	Інформатична	Інформатика	-	-	1	1
6	Мистецька	Мистецтво	1	1	1	1
7	Фізкультурна	Фізична культура	1	1	1	1
		Хореографія	1	1	1	1
Разом			20+3	22+3	23+3	23+3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня			20	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)			23	25	26	26

2.2. Освітня програма базової середньої освіти

2.2.1. Освітня програма базової школи науково – педагогічного проєкту «Інтелект України». Адаптаційний цикл (5–6-ті класи)

Програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Перелік освітніх компонентів системи базової середньої освіти в Проєкті

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» базова середня освіта в Проєкті як другий рівень повної загальної середньої освіти забезпечує наступність із початковою освітою і передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні.

Цілями базової середньої освіти в Проєкті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію базової середньої освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей.

Компетентнісна базова середня освіта в Проєкті:

втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та продовжує процес формування в учнів середнього шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття;

До ключових відносимо такі компетентності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математичну компетентність;
- компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічну компетентність;
- інформаційно- комунікаційну компетентність;
- навчання протягом життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурну компетентність;

- підприємливість і фінансову грамотність

Унікальність Програми порівняно з іншими освітніми програми для базової школи (адаптаційний цикл, 5–6-ті класи) виявляється в тому, що:

1. Базова середня освіта в Проєкті розглядається як феномен, що функціонує та розвивається відповідно до принципів системного підходу, зокрема принципів органічної єдності педагогічної системи й середовища, цілеспрямованості, рівноважної відповідності, оптимальності, зворотного зв'язку, єдності програмованого, рефлексивного та адаптивного видів управління тощо. Так, у Проєкті реалізується системна модель формування в учнів ключових компетентностей, що дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладів загальної середньої освіти завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 5–6-х проєктних класів відбувається на годинах спілкування, на уроках інтегрованих курсів «Навчаємося разом» та «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (предметно-тематична модель, оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей цих навчальних предметів) та під час вивчення всіх інших дисциплін Типового навчального плану (міжпредметна модель, що реалізується через технологію ціннісного насичення кожного уроку).

2. Базова середня освіта в Проєкті моделюється й упроваджується в освітній процес на засадах синергетичного підходу як нелінійна система відкритого типу, здатна до самоорганізації. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їхніх компонентів; нелінійність — у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного / кількох варіантів його організації, зокрема й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації — у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти.

3. Зміст базової середньої освіти в Проєкті визначається згідно з дидактичними принципами відповідності змісту освіти формаційним і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалі й українського суспільства зокрема.

4. Характерними для STEM-освіти в Проєкті є:

✓ STEM-освіта розпочинається в Проєкті в початковій школі та продовжується в базовій;

✓ STEM-освіта в Проєкті є «містком» між навчанням учнів та їхньою кар'єрою.

✓ мета STEM-освіти в Проєкті — розвивати в учнів інтерес до навчальних

предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей,

✓ STEM-освіта в Проєкті передбачає фундаменталізацію освіти, що виявляється в поглибленому вивченні предметів природничо-математичного циклу;

✓ STEM-освіта в Проєкті здійснюється на засадах міждисциплінарного та проєктного підходів, що забезпечується завдяки інтегрованому навчанню за темами, а не за предметами, навчанню на основі власних відкриттів, спрямованому на формування в учнів дослідницької компетентності, опанування ними алгоритму розв'язання винахідницьких задач, інноваційної стратегії розробки проєктів;

✓ STEM-освіта в Проєкті реалізує дидактичний принцип практичної спрямованості навчання (на основі здобутих знань учні на уроках створюють прототипи / моделі реальних об'єктів, процесів або продукти сучасної індустрії);

✓ STEM-освіта в Проєкті передбачає посилену увагу до вивчення англійської мови, оскільки найбільш значущі наукові друковані та інтернет-ресурси публікуються саме цією мовою;

5. Згідно з принципом єдності змістового та процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти й відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа», Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту повної загальної середньої освіти в освітньому процесі 5–6-х проєктних класів реалізуються:

✓ інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, робота в парах або групах, авторські технології («Робота з множинним текстом», «Складання і розігрування діалогів», «Синтез думок», «Тонкі і товсті запитання», «Учитель», «Шість капелюхів» тощо); технологія навчання в грі; дискусія («Я — висловлювання», «Обери позицію», «Парламентські слухання», «Ток-шоу» тощо); метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;

✓ навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач на основі теорії розв'язання винахідницьких задач Г. Альтшулера тощо);

✓ технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12), як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час. Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів:

1) технічної складової читання за допомогою комплексу спеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і про себе, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування;

2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Техніка аргументації»; 3) спроможності переказувати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ, зокрема «Учитель» тощо;

4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти-розповіді, тексти-описи, тексти-міркування;

✓ технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, теорії поетапного формування розумових дій П. Гальперіна, методиці інтервальних повторень Г. Еббінгауза (застосування та створення інтелект-карт та карт знань, візуалізація інформації, «Фотоапарат», «Найрозумніший», «Великі перегони», «Коло словникових слів», «Ключові слова», «Запам'ятовую ефективно», «Актор», «Активне слухання»);

✓ технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензулі. Відповідно до цієї моделі в Проєкті передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти формування в учнів проєктних класів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей здійснюється за такими **освітніми галузями**:

- 1) мовно-літературна;
- 2) математична;
- 3) природнича;
- 4) технологічна;
- 5) інформатична;
- 6) соціальна і здоров'язбережувальна;
- 7) громадянська та історична;

- 8) мистецька;
- 9) фізкультурна.

Вимоги до осіб, які можуть навчатися за Програмою

Зарахування (переведення) учнів до проєктного класу відбувається відповідно до чинного законодавства. Навчання за Програмою можуть розпочати (продовжити) учні, які на момент зарахування (переведення) до Деснянського ліцею, що забезпечує здобуття другого рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

До здобуття другого рівня повної загальної середньої освіти адаптаційного циклу (5–6-ті класи) в Проєкті допускаються переважно учні, які здобували початкову освіту в Проєкті.

На бажання батьків (або осіб, які їх замінюють) та при наявності вільних місць можливим є перехід (вступ) учня/учениці з класів, які працюють не за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», до проєктних класів. У кожному індивідуальному випадку рішення приймає адміністрація Деснянського ліцею.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та / або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання у порядку, визначеному Порядком переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 762 (зі змінами), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 року за № 924/27369, або у екстернатній формі здобуття повної загальної середньої освіти згідно до Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 3 лютого 2016 року за № 184/28314, упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання (Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, пункт 4, абзац 2) наказом директора Деснянського ліцею створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень

складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження другого рівня повної загальної середньої освіти адаптаційного циклу для 5–6-х класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5–6-х проєктних класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) закладів загальної середньої освіти сформовано для закладів освіти з навчанням українською мовою, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» та в яких вивчають другу іноземну мову.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання.

Кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин, 5а клас 2022-2023 н.р.	Кількість годин, 6а клас 2023-2024 н.р.
Мовно-літературна	На тиждень	13	13
	На рік	455	455
Математична	На тиждень	6	6
	На рік	210	210
Природнича	На тиждень	3	5
	На рік	105	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Громадянська та історична	На тиждень	1	2
	На рік	35	70
Інформатична	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Технологічна	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Мистецька	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Фізична культура	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Усього	На тиждень	30	33
	На рік	1050	1155
Додаткові години для вивчення предметів, курсів за вибором, інд. консультацій	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Кількість навчальних годин що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190

Гранично допустиме навантаження (без урахування годин фізичної культури)	На тиждень	28	31
	На рік	980	1085

Мета і завдання мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська література, зарубіжна література (у перекладі українською мовою)) реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» (5–6-ті класи — 4 год/тижд.), «Українська література» (5–6-ті класи — 2 год/тижд.), «Зарубіжна література» (5–6-ті класи — 1,5 год/тижд. та 5–6-ті класи — 1 год/тижд. для проєктних класів, які вивчають другу іноземну мову).

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова» (5–6-ті класи — 5 год/тижд.) та для проєктних класів, які вивчають другу іноземну мову, — навчальними предметами «Перша іноземна мова» (5–6-ті класи — 4 год/тижд.) та «Друга іноземна мова» (5–6-ті класи — 2 год/тижд.).

Мета і завдання математичної освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Математика» (5–6-ті класи — 6 год/тижд.).

Мета і завдання природничої освітньої галузі реалізуються через інтегровані курси «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» (5–6-ті класи — 2 год/тижд.), який є пропедевтичним для вивчення системних курсів біології у 7–9-х класах і географії у 6–9-х класах, та «Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття» (5–6-ті класи — 1 год/тижд.), який є пропедевтичним для курсів фізики та хімії у 7–9-х класах, та навчальний предмет «Географія» (6-й клас — 2 год/тижд.).

Мета і завдання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі реалізуються через інтегрований курс «Навчаємося разом» (5–6-ті класи — 1 год/тижд.). У межах курсу «Навчаємося разом» інтегрується матеріал навчальних курсів морального спрямування (5–6-ті класи) та курсу «Здоров'я, безпека та добробут» (5–9-ті класи). Навчальна програма зазначеного курсу містить змістові модулі, які реалізують окремі завдання названих курсів, що надало можливість оптимізувати навчальне навантаження учнів і разом з тим виконати вимоги обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі Державного стандарту.

Мета і завдання мистецької освітньої галузі реалізуються через інтегрований курс «Мистецтво» (5–6-ті класи — 1 год/тижд.) або, за вибором закладу освіти, через окремі предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» (5–6-ті класи — по 0,5 год/тижд.); фізкультурної освітньої галузі — через навчальний предмет «Фізична культура» (5–6-ті класи — 3 год/тижд.). Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не

менше ніж три рази на тиждень, що відображається у навчальному плані закладу освіти для кожного класу. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Мета і завдання громадянської та історичної освітньої галузі реалізуються через інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (5-й клас — 1,5 год/тижд., 6-й клас — 2,5 год/тижд. та для проєктних класів, які вивчають другу іноземну мову: 5-й клас — 1 год/тижд., 6-й клас — 2 год/тижд.). Відповідно до призначення адаптаційного циклу базової освіти (5–6-ті класи), курс забезпечує наступність між початковою і базовою середньою освітою й готує учнів до продуктивного засвоєння змісту громадянської та історичної галузі в процесі предметного навчання в 7–9-х класах. Ураховано, що в початковій школі серед соціально значущих надпредметних тем, які сприяли формуванню в учнів уявлень про людину в суспільстві, була «громадянська відповідальність». Забезпечено зв'язок зі змістовим наповненням курсів «Я пізнаю світ» і подібних за змістом, що вивчалися у 1–4-х класах, зокрема через актуалізацію знайомих понять і пригадування історичних фактів.

Мета й завдання інформатичної освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Інформатика» (5–6-ті класи — 1 год/тижд.); технологічної освітньої галузі — через навчальний предмет «Технології» (5–6-ті класи — 1 год/тижд.)

Навчальний план містить інваріантну складову, обов'язкову для виконання всіма закладами загальної середньої освіти, що працюють за Проєктом, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова Навчального плану (5–6-ті класи — 1 год/тижд.)

може використовуватися на підставі опитування усіх учасників освітнього процесу, остаточне рішення якого затверджено педрадою.

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегр. курсів	К-ть год на тиждень	
		5-а	6-а
		2022-2023 н.р.	2023-2024 н.р.
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1	1
	Іноземна мова	4	4
	Друга іноземна мова (німецька)	2	2

Математична	Математика	6	6
Природнич	Пізнаємо природу Моя планета Земля	2	2
	Природознавство. Твої фіз. відкриття	1	1
	Географія	-	2
Соціальна і здоров'я- збережувальна альна	Навчаємося разом	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та гром освіти	1	2
Інформатична	Інформатика	1	1
Технологічна	Технології	1	1
Мистецька	«Мистецтво»	1	1
Фізична культура	фізична культура		3
Разом		30	33
Додаткові години для вивчення предметів, курсів за вибором:	Хореографія	1	1
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190
Гранично допустиме навантаження на тиждень на рік		28	31
		980	1085
Усього:			

Перелік навчальних програм, які можуть використовуватися для реалізації освітньої програми

Для реалізації освітньої програми використовуються як модельні навчальні програми, так і навчальні програми, розроблені на основі модельних.

Авторські навчальні програми:

- українська мова;
- українська література;
- зарубіжна література;
- математика;
- Пізнаємо природу. Моя планета Земля;
- Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття;
- географія;
- Навчаємося разом;
- Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти;
- Еврика.

Модельні навчальні програми:

- іноземна мова;
- технології;
- інформатика;
- мистецтво;
- фізична культура.

Модельна навчальна програма — документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством (Закон України «Про повну загальну середню освіту», стаття 1).

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та / або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів може здійснюватися через упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

Навчальні програми у сфері повної загальної середньої освіти, розроблені не на основі модельних навчальних програм, що визначають послідовність досягнення результатів навчання учнів з навчального предмета (курсу за вибором), опис його змісту та видів навчальної діяльності учнів із зазначенням орієнтовної кількості годин, необхідних на їх провадження для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством, повинні мати гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі».

Форми організації освітнього процесу та педагогічні технології

Освітній процес в Деснянському ліцеї організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Перехід на дистанційне навчання, зумовлений воєнним станом в Україні, став неочікуваним та доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – освітян, вчителів, учнів та їхніх батьків.

Після тимчасової розгубленості всім довелось прийняти цей виклик та швидко адаптуватись до нових реалій, але питання розвитку дистанційної освіти набуло неабиякої актуальності.

Дистанційний формат передбачає наявність всіх притаманних очному навчанню атрибутів, таких як групові дискусії, колективне обговорення пройденого матеріалу, живе спілкування тощо.

Для забезпечення повноцінного освітнього навчального процесу на відстані, окрім технічного інструментарію, вчителю необхідно володіти низкою професійних та особистих компетентностей, які дозволять зацікавити, організувати учнів на початковому етапі та втримати їхню увагу аж до завершального.

Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, комунікувати з учнями на відстані, надихати та мотивувати їх до навчання, допомагати батькам – це ті навички, якими тепер на додаток мають володіти наші вчителі.

Головна мета ліцею — виховувати навички, такі як вміння працювати в команді, спілкуватися, ставити мету та досягати її. Усе це можливо опанувати тільки у співпраці з іншими учнями та дорослими.

Для успішного впровадження дистанційної форми навчання педагогами Деснянського ліцею використовуються такі платформи та застосунки: Zoom, classroom, Padlet, інші.

За умов використання дистанційної форм навчання посилюється значущість навчання щодо безпеки в інтернеті. Також педагоги ліцею формують в учнів мережевий етикет, спонукають дотримуватись правил спілкування та взаємодії в інтернеті, нести відповідальність за власні дії в мережевому просторі. Безперечною вимогою часу є формування у здобувачів освіти медіаграмотності. В умовах повномасштабної військової агресії Академія української преси на Тулбоксі для вчителів (уроки вправи, заняття, в які інтегровані елементи медіаграмотності) започаткувала нову рубрику «Медіаграмотність в умовах війни», змістовним матеріалом якої користуються педагоги закладу.

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);

• принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;

- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;

- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Також учасники освітнього процесу Деснянського ліцею протягом більше п'яти років працюють в рамках Програми « Демократична школа» , успішно втілюють у шкільне життя демократичні цінності, розробляють власні вправи та модифікують готові, спрямовані на розвиток в учнів знань, цінностей, навичків демократичного суспільства.

Сьогодні у професійній освіті існує і використовується безліч педагогічних технологій, які однак чітко не формалізуються, використовуються без належного розуміння цілей їх використання, переваг і недоліків. Педагогічні технології - система способів, прийомів, кроків, послідовність виконання яких забезпечує вирішення завдань виховання, навчання і розвитку особистості вихованця, а сама діяльність представлена процедурно, тобто як певна система дій.

Ознаки педагогічної технології:

- *змістовність* - наявність педагогічної концепції, що має технологічну реалізацію у вигляді педагогічної моделі, алгоритму, правила;

- *керованість і ефективність* - гарантоване досягнення результату;

- *економічність* - оптимізація праці вчителя;

- *відтворюваність* - можливість відтворення в широких масштабах без втрати результативності;

- *Коректована* - можливість використання в процесі викладання зворотного зв'язку у вигляді контролю, рефлексії, тренінгів.

Розглядаючи володіння вчителем педагогічною технологією як одна з умов оптимальності та продуктивності його педагогічної діяльності, зміст педагогічної технології можна представити як сукупність педагогічних умінь і прийомів реалізації педагогічного впливу і взаємодії:

- постановка мети взаємодії;

- аналіз сформованої ситуації і формулювання педагогічних завдань;

- здійснення цілеспрямованого впливу на особистість дитини та взаємодії

з них і управління навчально-виховним процесом;

- передача досвіду мовними (вербальними) і невербальними способами;

- організація життєдіяльності дітей та виховного простору;

- пред'явлення педагогічних вимог;

- оцінка вихованця та се позитивне підкріплення;

- дозвіл виникаючих конфліктів;
- вміння керувати своєю поведінкою і реакціями.

Педагогічні працівники Деснянського ліцею Деснянської селищної ради активно використовують у своїй діяльності різні педагогічні технології, що є важливою складовою формування в учнів ключових компетентностей, впровадження наскрізних ліній.

2.2.2. Освітня програма адаптаційного циклу базової середньої освіти (5 – 6 клас).

Розроблена на основі Типової освітньої програми затвердженої Наказом МОН України № 235 від 19.02.2021 р «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» і ґрунтується: на законах України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту»; Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143/2022>) ; постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-2022-п>); на Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р); наказу МОН № 289 від 01.04.2022. «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти», листі МОН від 19.08.2021 №4.5/2303-21 Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа», листі МОН від 19.08.2022 №1/9530-22 Лист МОН України №1/9530-22 «Інструктивно – методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році» на Державному стандарті базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898).

Метою Освітньої програми закладу є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх

соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Завдання Освітньої програми закладу – це реалізація мети Освітньої програми закладу через врахування вікових та індивідуальних особливостей розвитку і потреб учнів, що ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як: повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості; забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу; дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності; становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі; формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту; створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу; утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими; формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови; плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за Освітньою програмою закладу можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Деснянського ліцею досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня / учениці). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюють комісію,

затверджують її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 95).

Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) на адаптаційному циклі базової середньої освіти і його розподіл за освітніми галузями та роками навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) Деснянського ліцею сформовано для закладу з навчанням українською мовою (додаток 1 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19 лютого 2021 року № 235)

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5 – 6 класів

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин, 5Б / 5В клас	Кількість годин, 6Б / 6В клас
		2022-2023 н.р.	2023-2024 н.р.
Мовно-літературна	На тиждень	12 /11	12/11
	На рік	420/385	420/385
Математична	На тиждень	5/5	5/5/
	На рік	175/175	175/175/
Природнича	На тиждень	2/2	4/4
	На рік	70/70	140/140
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1/1.5	1.5/1.5
	На рік	35/52.5	52.5/52.5
Громадянська та історична	На тиждень	1/1.5	2/2
	На рік	35/35.5	70/70
Інформатична	На тиждень	1/1	1/1
	На рік	35/35	35/35
Технологічна	На тиждень	2/2	2/2
	На рік	70/70	70/70
Мистецька	На тиждень	2/2	2/2
	На рік	70/70	70/70
Фізична культура	На тиждень	3/3	3/3
	На рік	105	105
Усього	На тиждень	29/29	32.5/
	На рік	1015/1015	1137.5/
Додаткові години для вивчення предметів, курсів за вибором, інд. консультацій	На тиждень	2/2	2/2
	На рік	70/70	70/70

Кількість навчальних годин що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	31
	На рік	1085	1085
Гранично допустиме навантаження (без урахування годин фізичної культури)	На тиждень	28	28
	На рік	980	980

Навчальний план для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти)

Пояснення до навчального плану

1. Навчальний план для учнів 5б та 5в класів Деснянського ліцею сформовано у відповідності до Типового навчального плану для 5- 9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (додаток 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», затвердженої наказом МОН України від 19 лютого 2021 року № 235) та до загального обсягу навчального навантаження для учнів 5-6 класів (Таблиця 1 Освітньої програми).
2. Кількість навчальних годин для вивчення української мови виділена у відповідності до четвертого абзацу третьої частини статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».
3. Уроки фізичної культури є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень (четверта частина статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»).
4. У Деснянському ліцеї запроваджуються інтегровані курси: Інтегрований курс «Пізнаємо природу»; Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» .
5. З годин варіативної складової запроваджується міжгалузевий курс «STEM» та курс «Хореографія»
6. За рахунок перерозподілу навчальних годин освітніх галузей як вибірковий освітній компонент у 5Б класі запроваджується польська мова як друга іноземна мова

Навчальний план з навчанням українською мовою

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин			
		5б клас	5в клас	6б клас	6в клас
		2022-2023 н.р.		2023-2024 н.р.	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1	1,5	1	1,5
	Іноземна мова	3	3,5	3	3,5

	Друга іноземна мова	2		2	
Математична	Математика	5	5	5	5
Природнича	Пізнаємо природу	2	2	2	2
	географія	-	-	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,5	1	1	1
	Етика	0,5	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадської освіти	1	1,5	2	2
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1
Технологічна	Технології	2	2	2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотв. мистецтво	1	1	1	1
Фізична культура	фізична культура	3	3	3	3
Додаткові години для вивчення предметів, курсів за вибором	STEM	1	1	1	1
	Хореографія	1	1	1	1
Гранично допустиме навантаження	На тиждень	28	28	31	31
	На рік	980	980	1085	1085
Усього:	28+3	28+3	28+3	31+3	31+3

Модельні навчальні програми, які використовують педагоги та педагогині Деснянського ліцею Деснянської селищної ради були розроблені окремо для кожного циклу, а саме – для 5 класу – адаптаційного циклу (5-6 класи). Модельні навчальні програми для 5 класу обрано з Додатку 5 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 19.02.2021 №235.

<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/602/fd3/0bc/602fd30bccb01131290234.pdf>

В 5 класах НУШ використовуємо – модельні навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом від

12.07.2021 [№ 795](#) (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., [№ 898](#), від 29.09. 2021 р. [№ 1031](#), від 13.12. 2021 р. [№1358](#), від 02.02. 2022 р. [№ 96](#), від 09.02. 2022 [№ 143](#), від 11.04. 2022 р. [№ 324](#)) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам);

Назва навчального предмета	Назва модельної програми	Автор чи авторський колектив	Покликання на документ
Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	
Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.	
Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Турияниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.	
Англійська мова	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.	
Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурда М.Т., Васильєва Д.В.	

Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.	
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	
Вчимося жити разом	Модельна навчальна програма «ВЧИМОСЯ ЖИТИ РАЗОМ. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	
Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	Модельна навчальна програма «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Желіба О. В., Мокрогуз О. П	
Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.	
Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.	
Інтегрований курс «Мистецтво»	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.	

Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та ін.	
------------------	---	---	---

2.2. Освітня програма базової середньої освіти минулий рік

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405)

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,

для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани II ступеня передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є

спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Повноцінність базової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів та варіативної складової.

Години варіативної складової розподіляються на:

- Підсилення предметів інваріантної складової (Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно, фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години).
- Упровадження курсів за вибором.
- Факультативи.
- Індивідуальні заняття та консультації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року розпочинають здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група,

уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Навчальний план на 2022/2023 навчальний рік складено:

Для 5А, 6А, 7А, 8А, 9А, 10А класів - за Типовими навчальними планами загальної середньої освіти, розробленими згідно з Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти II ступеня, які працюють за науково – педагогічним проектом «Інтелект України», затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України №140 від 03.02.2021;

для 6Б, 6Г, 7В, класів – за Типовими навчальними планами загальної середньої освіти, розробленими згідно з Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 1). Навчальне навантаження за цим планом впорядковано відповідно до вимог до загального обсягу навчального навантаження для учнів 5-9-х класів (для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік).

Для 6В, 7Б класів - за Типовими навчальними планами загальної середньої освіти, розробленими згідно з Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405 (таблиця 10)

для 9Б класу - за Типовим навчальним планом загальної середньої освіти, розробленими згідно з Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405 (таблиці 8/ 10)

для 8Б, 8В, 8Г, 9В класів - за Типовими навчальними планами загальної середньої освіти, розробленими згідно з Типовою освітньою програмою для

закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 8)

№з/п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у 5-9 класах																	
		5 А Чичк	5Б Римар	5В Полов	6 А Петел	6Б Савчук	6В Рябч	6Г Бреус	7А Колінь	7Б Титок	7В Даньк	8А Поляк	8Б Колін	8В Костю	8-г Моск	9-А Удянс	9Б Дей	9В Кан	
		25	28	31	22	29	28	30	27	30	14	17	31	29	22	16	29	28	
ІНВАРІАНТНА СКЛАДОВА		Інтел	НУШ	НУШ	Інтел.	№1	№10	№1	Інтел.	№10	№1	Інтел.	№8 іст	сусп-гум №8	сусп-гум №8	Інтел	Іст №8/10	Укр. №8	
1.	Українська мова	4	4	4	4	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3	2,5+0,5	2,5+0,5	3	2+1	4	4	3	2	4	
2.	Українська література	2	2	2	1,5	2	2	2	1,5	2	2	1,5	2	2	2	1,5	2	2	
3.	Іноземна мова /англійська/	4	3	3,5	5	3+1	2+1	3+1	5	2+1	3+1	5	2+1	2+2	2+1	5	2+0,5	2+1	
4.	Друга іноз мова нім/польська	2н	2п				2			2н/п							2н/п	1п(с/к)	
5.	Зарубіжна література	1	1	1,5	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
6.	Історія України	1**	1	1+0,5	1+0,5*	1+1	1+0,5	1+1	1+0,5**	1+0,5	1+0,5	1,5**	3	3	3	1,5**	3	1,5	
7.	Всесвітня Історія				1	1	1	1	1**	1	1	1**	1+1	1	1	1**	1	1	
8.	Мистецтво (музичне*)	1	1*	1*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	
9.	Образотворче мистецтво		1	1		1	1	1		1	1								
10.	Правознавство															1	1	1	
11.	Математика	6	5	5	6	4+1	4+0,5	4+1											
12.	Алгебра								3,5	2+1	2+1	3,5	2+1	2	2	3,5	2	2	
13.	Геометрія								2,5	2	2	2,5	2	2	2	2,5	2	2	
14.	Природознавство	2	2	2															
15.	Природ. (Твої фіз..відкриття)	1			1														
16.	Біологія				2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
17.	Географія				2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5	1,5	
18.	Фізика								2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	
19.	Хімія								2	1,5	1,5	2	2	2	2	2	2	2	
20.	Трудове навчання/тенології	1	2	2	1	2	2	2	1	1	1	0,5+0,5	1	1	1	0,5	1	1	
21.	Інформатика	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	
22.	Основи здоров'я	-	0,5	1	-	1	1	1	-	1	1	-	1	1	1	-	1	1	
23.	Фізична культура	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	
24.	Хореографія	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1					
25.	Навчаємося разом/етика*	1	0,5*	0,5*	2				1			1				1			
26.	STEM – м/г курс		1	1															
Разом за навч планом		27+3	26+3	26+3	30,5+3	26,5+3	27,5+3	26,5+3	31,5+3	29+3	28+3	32,5+3	31+3	31+3	31+3	33+3	32+3	32+3	
ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА усього		1	2	2	0,5	4,5	3,5	4,5	0,5	3	4	0,5	3,5+2	3,5+2	3,5+2	0	3+1	3+1	
залишилося		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Факультативи, індивідуальні заняття																			
1.	Математична логіка																		
2.	Трудове навчання	з гурт			з гурт						1інд				1				
3.	Вчимося жр					1	1	1											
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		28	28	28	31	31	31	31	32	32	32	33	33	33	33	33	33	33	
ВСЬОГО		28+3	28+3	28+3	31+3	31+3	31+3	31+3	32+3	32+3	32+3	33+3	33+3	33+3	33+3	33+3	33+3	33+3	
** - інтегрований курс																			

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» закладом освіти формується самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу.

Мотев С. П.	Фізична культура	5-А ; 6-А,Б ; 7-А; 8-Б,В класи	1. Легка атлетика 2. Футбол 3. Волейбол 4. Баскетбол 5. Гімнастика
Слинчук А.Б.	Фізична культура	6- В;7-Г; 8-А; 9-Б класи	1. Баскетбол 2. Волейбол 3. Футбол 4. Гімнастика 5. Легка атлетика
Сопун В.М.	Фізична культура	5-Б,В,Г;7-Б,В; 9- А,В класи	1. Легка атлетика 2. Футбол 3. Волейбол 4. Баскетбол 5. Гімнастика

У 6,7,8 класах з годин фізичної культури 1 годину перерозподілено на предмет «хореографія».

Трудове навчання

№	вчитель	предмет	клас	тема
1	Крупичіна Т.М.	Трудове навчання	5 клас	1. Основи матеріалознавства та графічних знань 2. Технології виготовлення виробів із деревини 3. Основи техніки і проектування виробів 4. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів 5. Технічна творчість
		Трудове навчання	6 клас	1. Серветка 2. Догляд за волоссям 3. Листівка 4. Ялинкова прикраса 5. Страви української кухні 6. Об'ємна іграшка 7. Лялька- мотанка 8. Охайне житло
			8 клас	1. Столова білизна 2. Я-споживач 3. Декоративна серветка 4. Одяг для кухні 5. Шпилька для волосся 6. Малярні роботи в побуті власними руками
		технології	10 клас	1. Дизайн сучасного одягу 2. Дизайн предметів інтер'єру
		технології	11 клас	1. Техніки декоративно – ужиткового мистецтва
2	Римарева Н.П.	трудове навчання	5 клас	1. Серветка початковими швами 2. Кулінарія 3. Листівка в техніці ниткографія 4. Закладинка для книги

				<ul style="list-style-type: none"> 5. Прикраси з бісеру на дротяній основі 6. Побутові електроприлади в моєму житті
		трудове навчання	6 клас	<ul style="list-style-type: none"> 1. Серветка хрестиковими швами 2. Об'ємна м'яка іграшка 3. Охайне житло 4. Ялинкова прикраса 5. Панно в техніці вишивка бісером по тканині 6. Кулінарія 7. Торбинка для дрібничок ручним способом 8. Здоров'я та краса мого волосся
		трудове навчання	7 клас	<ul style="list-style-type: none"> 1. Чохол для мобільного телефона в техніці в'язання гачком 2. Чохол для горнятка 3. Підставка під чашку гачком 4. Столова білизна 5. Малярні роботи у побуті власними руками 6. Куміхімо-плетіння шнурів 7. Я-споживач
		трудове навчання	8 клас	<ul style="list-style-type: none"> 1. Поясний швейний виріб 2. Столова білизна машинним способом 3. Мій одяг-мій імідж 4. Техніка в'язання спицями-шарф двокінцевий 5. Рамка для фото 6. Моя зачіска
		трудове навчання	9 клас	<ul style="list-style-type: none"> 1. Корисні речі для інтер'єра-панно в техніці нитяна графіка 2. Техніка ажурного плетіння з бісеру, прикраси 3. Мій власний стиль
		технології	10-А,Б	<ul style="list-style-type: none"> 3. Дизайн сучасного одягу 4. Дизайн предметів інтер'єру
		технології	11-Б	<ul style="list-style-type: none"> 2. Техніки декоративно – ужиткового мистецтва
3	Прокопець Т. П.	технології	7-А	<ul style="list-style-type: none"> 1. Панно 2. Органайзер 3. Підставка під гаджет 4. Гаманець 5. Малярні роботи у побуті власними руками 6. Я – споживач
		технології	8-А	<ul style="list-style-type: none"> 1. Блокнот 2. Вироби з бісеру 3. Органайзер 4. Скринька 5. Моя зачіска мій одяг – мій імідж
		технології	9-А	<ul style="list-style-type: none"> 1. Вироби для власних потреб 2. Корисні речі для інтер'єра 3. Мій стиль
4	Прокопець О.В.	Трудове навчання	5 клас	<ul style="list-style-type: none"> 1. Статична іграшка 2. Підставка під гарячий посуд із термостійкими з'єднаннями 3. Ялинкова прикраса 4. Серветниця 5. Кухонне приладдя 6. Макет транспортного засобу 7. Побутові електроприлади в моєму житті 8. Сервірування святкового столу
		Трудове навчання	6 клас	<ul style="list-style-type: none"> 1. Головоломка з дроту 2. Брелок 3. Серветниця 4. Сокира 5. Підставка під горнятко 6. Декоративний свічник 7. Охайне житло 8. Здоров'я та краса мого волосся

		Трудове навчання	7 клас	<ol style="list-style-type: none"> 1. Органайзер 2. Підставка для спецій, прикрас 3. Панно 4. Фоторамка 5. Малярні роботи в побуті власними руками 6. Я - споживач
		Трудове навчання	8 клас	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пристосування до шкільної майстерні 2. Свічник 3. Троянда 4. Світильник 5. Моя зачіска 6. Мій одяг - мій імідж
		Трудове навчання	9 клас	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обладнання зони відпочинку на вулиці, у школі, вдома 2. Обладнання та пристосування для навчальних кабінетів 3. Мій стиль
		технології	10 клас	Дизайн предметів інтер'єру Технологія декоративно-ужиткового мистецтва
		технології	11 клас	Креслення

Поділ класів на групи технічних і обслуговуючих видів праці відбувається за бажанням учнів та здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН від 20.02.2002 № 128, а саме, за наявності в класі більше 27 учнів . Якщо кількість учнів у класі не дає змоги здійснити поділ на групи, він відбувається за рахунок варіативної складової навчального плану та об'єднання груп паралельних класів (9А,Г)

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за №229/6517 (зі змінами).

Інформація про реалізацію варіативної складової навчальних планів

За Типовим навчальним планом:

для **5-А класу** варіативна складова становить 1 годину-використано на вивчення хореографії

для **5-Б класу** варіативна складова становить 2 години:

- 1 година -використано на вивчення хореографії
- 1 година-використано STEM освіти

для **5-В класу** варіативна складова становить 2 години:

- 1 година -використано на вивчення хореографії
- 1 година-використано STEM освіти

для **6-А класу** варіативна складова становить 0.5 години: використано на підсилення вивчення історії

для **6-Б класу** за додатком №1 варіативна складова становить 4,5 години:

- 1 година – на підсилення курсу історії України,
- 1 година – на факультативний курс «Вчимося жити разом»
- 1 година – на підсилення предмету іноземна мова
- 1 година – на підсилення предмету математика
- 0,5 годин – на факультатив з української мови ;

для **6-В класу** за додатком №10 варіативна складова становить 3,5 години:

- 1 година – на підсилення курсу англійської мови,
- 0,5 годин – на підсилення предмету українська мова,
- 1 година на факультативний курс «Вчимося жити разом»
- 0.5 годин– на підсилення курсу історії України
  - 0.5 година – на підсилення предмету математика

для **6-Г класу** за додатком №1 варіативна складова становить 4,5 години:

- 1 година – на підсилення курсу математики
- 0.5 години – на підсилення предмету українська мова
- 1 година – на підсилення предмету англійська мова
- 1 година – на підсилення предмету математика
- 1 година на факультативний курс «Вчимося жити разом»

для **7-А класу** 0, 5 год варіативної складової - на підсилення курсу історії України

для **7-Б класу** за додатком №10 варіативна складова становить 3 години:

- 1 година – на підсилення основного курсу англійської мови
- 0.5 годин – на підсилення основного курсу української мови
  - 0.5 годин – на підсилення курсу історії України
- 1 година – на підсилення курсу алгебра

для **7-В класу** за додатком №1 варіативна складова становить 4 години:

- 1 година – на підсилення основного курсу математики
- 1 година – на поділ груп трудового навчання
- 0,5 години – на підсилення предмету українська мова
- 1 година – на підсилення основного курсу англійської мови
- 0.5 годин – на підсилення курсу історії України

для **8-А класу** 0, 5 год варіативної складової - на підсилення предмету технології

для **8-Б,8-В, 8-Г класу** за додатком №8 варіативна складова становить 2 години та 3.5 години вивчення спеціалізованих предметів та курсів

8-Б клас:

- 1 година – на підсилення основного курсу англійської мови
- 1 година – на підсилення курсу всесвітня історія
- 1 година – на підсилення предмету українська мова
- 1 година – на підсилення курсу алгебра
- 1.5години -на поглиблене вивчення історії України

8-В клас :

- 2 години – на підсилення основного курсу англійської мови
- 2 години – на поглиблене вивчення української мови
- 1.5годин – на поглиблене вивчення історії України

8-Г клас :

- 1 година – на підсилення основного курсу англійської мови
- 1 година – на поділ годин трудового навчання
- 1.5годин – на поглиблене вивчення історії України
- 2 години – на поглиблене вивчення української мови

для **9-Б класу** за додатками №8/10 3години на вивчення спеціалізованих предметів та курсів та 1 година варіативної складової:

- 1,5 години – на поглиблене вивчення історії України
- 0.5 годин – на підсилення основного курсу англійської мови
- 2 години – на курс німецької та польської мов

для **9-В класу** за додатком №8 3години на вивчення спеціалізованих предметів та курсів та 1 година варіативної складової:

- 2 години – на поглиблене вивчення української мови,
- 1 година – на підсилення основного курсу англійської мови,
- 1 година – на спецкурс з польської мови

У **9-А класі** , який навчається за проектною програмою «Інтелкт України, відповідно до навчального плану, затвердженого наказом МОН України від 03.02.2021 ущільнено курс технологій з 1 год до 0,5год

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти

II ступеня (5 – 9 класи)

№ п/п	Назва навчальної програми	Затверджено
1.	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи»	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

2.	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи»	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
3.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи»	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
4.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи»	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
5.	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія. (6-9 класи)	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
6.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи»	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
7.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах)	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
8.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи»	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
9.	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними

		наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
10.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи»	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
11.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи»	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
12.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи»	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
13.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Природознавство»	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
14.	Трудове навчання. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
15.	Фізика. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)
16.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи»	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407

Програми предметів, курсів за вибором та факультативів, які використовують вчителі Деснянського ліцею у 2022-2023 навчальному році:

Хореографія – Програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів, варіативний модуль хореографія, Федько Л. В. (Лист МОН України № 1/11-12719 від 01.09.2015 р.)

Вчимося жити разом – Воронцова Т.В., Пономаренко В.С. (Лист ІМЗО від 23.05.2016 №2.1/12-Г-231)

Орфографічний практикум - Програми факультативних курсів з української мови Береш О.І., Гнаткович Т.Д., Ківеждій О.В., Шкурда М.І. Збірник програм Українська мова. 5-9 класи. Ужгород: Гражда, 2015. – 68 с
Лист ІТЗО від 06.04.2015 № 14.1/12-Г-214

Захисти себе від ВІЛ – Воронцова Т.В., Пономаренко В.С. – Навчально-методичний комплект для практичного використання в загальноосвітніх навчальних закладах (Лист МОН України від 13.12.04.)

2.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта)

Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2018 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,

для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»)

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети ;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень для 10-11х класів окреслено у навчальному плані, складеному на основі типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 408 (таблиці 2, 3) ,у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія: Україна і світ» (у другому варіанті передбачено вивчення окремих предметів: «Історія України», «Всесвітня історія»), «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія»), «Фізична культура», «Захист Вітчизни».

Профіль навчання формується закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію та передбачає можливість вивчення профільних предметів з різних освітніх галузей.

Кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети :

11 – Б клас – математичного профілю

11 - А клас – іноземної філології (з профільним вивченням англійської мови та вивченням німецької мови як другої іноземної)

11-В клас -суспільно-гуманітарного профілю (на профільному рівні вивчається українська мова, всесвітня історія та історія України)

10 – В клас - історичного профілю (на профільному рівні вивчаються історія України та всесвітня історія)

10-Б клас-української філології (на профільному рівні вивчається українська мова)

10-А клас – клас «Інтелект України»

(профільне вивчення англійської мови)

№з/п	Навчальні предмети	10 А Коваль	10б Баяк	10 В Ромашова	11а Калайшник	11Б Половецький	11в Мотсв
ІНВАРІАНТНА СКЛАДОВА		інтелект	філолог	історичний	іноземна філологія	математичний	Сусп.-гум
		12	21	17	19	17	26
1	Українська мова	2+1	4	2+1	2	2	4
2	Українська література	2	2	2	2	2	2
3	Іноземна мова /англійська/	5	2+2	2+1	5	2	2+1
4	Друга іноземна мова //німецька/ /				2		
5	Зарубіжна література	1	1	1	1	1	1
6	Історія України	+1,5	1,5+0,5	3	1,5+0,5	1,5+0,5	3
7	Всесвітня історія	1	1	1+1	1	1	1+1
8	Громадянська освіта	2	2	2			
9	Математика	6+1	3+1	3+1	3+1		3+1
10	Алгебра					6	
11	Геометрія					3	
12	Біологія і екологія	2	2	2	2	2	2
13	Географія	1,5	1,5	1,5	1	1	1
14	Фізика і астрономія	3	3	3	4	4	4
15	Хімія	1,5	1,5	1,5	2	2	2
16	Технології	1	2	2	1	1	1
17	Інформатика	1	1	1	2	2	2
18	Фізична культура	2	3	3	3	3	3
19	Захист України	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Разом		35,5	35,5	35,5	35,5	35,5	35,5
ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Факультативи та індивідуальні заняття							
1.	Консультації з іст України	0,5інд	0,5інд		0,5інд	0,5 інд	
2.	Консультації з всесвітньої історії	0,5 інд			0,5 інд	0,5 інд	
3.	Консультації з укр мови	0,5інд	0,5 інд	0,5 інд	0,5 інд	0,5 інд	0,5 інд
4.	Консультації з укр літератури	0,5інд	0,5 інд	0,5 інд	0,5 інд	0,5 інд	0,5 інд
5.	Факультатив з математики		0,5 ф	0,5 ф			0,5ф
6.	консультації з математики		0,5інд	0,5інд			0,5інд
7.	Консультації з географії			0,5інд			
8.	ЗСВ				0,5ф	0,5ф	0,5ф
Гранично допустиме навантаження на учня		33	33	33	33	33	33
ВСЬОГО ФІНАНСУЄТЬСЯ		38	38	38	38	38	38

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» закладом освіти формується самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу.

Мотев С. П.	Фізична культура	10 клас	1. Легка атлетика 2. Волейбол 3. Гімнастика
		11 клас	1. Легка атлетика 2. Волейбол 3. Гімнастика 4. Туризм
Слинчук А.Б.	Фізична культура	10-11кл	1. Легка атлетика 2. Волейбол 3. Гімнастика
Сопун В.М.	Фізична культура	10 клас	1. Легка атлетика 2. Волейбол 3. Гімнастика

Навчальна програма «Технології» має модульну структуру і складається з трьох модулів, для вивчення упродовж двох років. Навчальний модуль, за своїм змістовим наповненням, є логічно завершеним навчальним (творчим) проектом, який учні виконують колективно або за іншою формою визначеною учителем. Кількість годин, що відводиться на вивчення кожного з трьох обраних модулів, учитель визначає самостійно з урахуванням особливостей проектної діяльності учнів, матеріальних можливостей закладу.

Римарева Н.П.	Технології	10 клас	5. Дизайн сучасного одягу 6. Дизайн предметів інтер'єру
	Технології	11 клас	3. Техніки декоративно – ужиткового мистецтва
Крупіцина Т.М.	Технології	10 клас	1. Кулінарія 2. Техніки декоративно-ужиткового мистецтва
	Технології	11 клас	1. Дизайн предметів інтер'єру

Прокопець О.В.	Технології	10 класи	1. Дизайн предметів інтер'єру 2. Основи автоматики і робототехніки
	Технології	11 класи	1. Креслення

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків установлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за №229/6517 (зі змінами).

Спеціальні курси реалізуються за рахунок годин, передбачених планом для профільних предметів і спеціальних курсів (*таблиця 2 Типової освітньої програми*).

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів у галузях, які загалом не пов'язані з обраним профілем навчання. Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин, передбачених планом.

Програми спецкурсів та факультативів:

Рівняння в курсі алгебри: навчальна програма з курсу за вибором, /автор: Догару Г.Г. (Лист МОН від 18.07.2014 №14/12-Г-908)

Практикум з синтаксису української мови . Програми курсів за вибором і факультативів з української мови. 8-11 класи / За заг. ред. К.В.Таранік-Ткачук. – К. : Грамота, 2011. – 272 с. (Лист МОН України від 29.06.2010 № 1.4/18-Г-361)

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:
формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення

конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Для 10 – 11 класів використовуються навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам»

Перелік навчальних програм

для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня (10-11 класи)

№ з/п	Назва навчальної програми	Затверджено
1.	Навчальна програма «Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи»	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698

2.	Навчальна програма «Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи»	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
3.	Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти.	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
4.	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 10-11 класи (рівень стандарту)»	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
5.	Географія. 10-11 класи. Рівень стандарту	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
6.	Навчальна програма «Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)»	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
7.	Зарубіжна література. Рівень стандарту	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
8.	Навчальна програма «Захист України» для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту)	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698

9.	Навчальна програма «Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи»	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
10.	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 10-11 класи (рівень стандарту)»	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
11.	Навчальна програма «Математика (рівень стандарту). 10-11 класи	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
12.	Навчальна програма «Математика (профільний рівень). 10-11 класи	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
13.	Навчальна програма «Технології. 10-11 класи (рівень стандарту)»	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
14.	«Фізика 10-11 класи» (рівень стандарту), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Локтева В.М.	Наказ МОН від 24.11.2017 № 1539 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
15.	«Іноземні мови».10-11 кл	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698

Розділ 3

На підставі Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 № 872 «Про затвердження порядку організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладів», постанови Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 № 88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами» (зі змінами від 15.11.2017 №863, від 21.02.2018 №88), постанови Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 129 «Деякі питання використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам та надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами у 2019 році», листа МОН № 1/9-436 від 30.08.2021 «Щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами закладах загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році», наказу по відділу освіти Деснянської селищної ради Чернігівської області № 46 від 31.08.2018 р. та з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціалізацію та інтеграції в суспільство, на основі висновків «Інклюзивно-ресурсний центр» Чернігівської районної ради Чернігівської області інклюзивне навчання для дітей з особливими освітніми потребами (дітей з вадами фізичного та психічного розвитку, в тому числі дітей з інвалідністю) організовано навчання в 10 інклюзивних класах для 16дітей, а також педагогічний патронаж для однієї дитини.

Навчання в інклюзивних класах для дітей з ООП здійснюється за типовими навчальними планами, програмами, адаптованими до потреб цих дітей.

Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до робочого навчального плану загальноосвітнього навчального закладу, складеного на основі типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів.

Відповідно до особливостей інтелектуального розвитку учня розроблені індивідуальні програми розвитку.

Особливістю освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість.

Корекційно-розвиткова робота — комплекс заходів із системного психолого-педагогічного супроводження дітей з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямований на корекцію порушень шляхом розвитку пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, мовлення та особистості

дитини. Корекційно-розвиткова робота проводиться як корекційно-розвиткові заняття за напрямками відповідно до індивідуальних особливостей учня спеціалістами : учитель –дефектолог, учитель-логопед, психолог, соціальний педагог.

В освітній програмі
Деснянського ліцею
Деснянської селищної ради
на 2022/2023 навчальний рік
пронумеровано, прошнуровано
та скріплено печаткою
69 (шістдесят дев'ять) сторінок

Директор ліцею _____ Костянтин РИМАРЄВ